

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Mottla a soudců JUDr. Čestmíra Slaného a JUDr. Jiřího Körblera ve věci

žalobce: **Ing. Kamil J.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Čížkem
sídlem Růžová1416/17, 110 00 Praha 1

proti

žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 2 362 107,50 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalobce a odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11. prosince 2019, č. j. 11C 94/2018-140,

takto:

- I.** Odvolací řízení o odvolání žalované co do částky 54 722,50 Kč s příslušenstvím **se zastavuje**, jinak **se** rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé (I) ohledně částky 105 385 Kč s příslušenstvím, v zamítavém výroku o věci samé (II) a ve výroku o nákladech řízení (III) **potvrzuje**.
- II.** Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 160 107,50 Kč spolu s 9% úrokem z prodlení ročně od 20. 11. 2018 do zaplacení, to vše do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok I), ohledně zbývajících 2 202 000 Kč spolu s 9% úrokem z prodlení ročně od 20. 11. 2018 do zaplacení žalobu zamítl (výrok II) a žalované uložil povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho advokáta na náhradě nákladů řízení 44 751,72 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok III). Takto rozhodl o žalobě došlé soudu dne 29. 11. 2018 a doplněné podáním z 29. 7. 2019, jíž se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 2 362 107,50 Kč spolu s 9% úroky z prodlení od 20. 11. 2018 do zaplacení podle zákona č. 82/1998 Sb., a to z titulu náhrady majetkové a nemajetkové újmy, která mu měla vzniknout nezákonným trestním stíháním a částečným výkonem nezákonně uloženého trestu.
2. Na základě shodných tvrzení účastníků a skutečností zjištěných provedeným dokazováním vzal za prokázáno, že usnesením ze dne 18. 1. 2013 bylo zahájeno trestní stíhání mj. žalobce pro spáchání pokračujícího zločinu podvodu dle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) trestního zákoníku a zločinu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 2, odst. 5 písm. b) trestního zákoníku spáchaného ve formě spolupachatelství. Usnesení bylo žalobci doručeno dne 5. 2. 2013. Dne 23. 10. 2013 byla pro tytéž skutky se stejnou právní kvalifikací podána obžaloba, řízení bylo u Krajského soudu v Praze vedeno pod sp. zn. 4 T 51/2013. Rozsudkem krajského soudu ze dne 23. 10. 2014 byl žalobce obžaloby v celém rozsahu zproštěn, přičemž rozsudek nabyt právní moci v rozsahu zprošťujícího výroku týkajícího se skutku kvalifikovaného jako zločin podvodu a ve zbytku byl zrušen usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015 a v tomto rozsahu byla věc vrácena Krajskému soudu v Praze. Rozsudkem krajského soudu ze dne 27.4.2016, č. j. 4T 51/2013-2038, byl žalobce uznán vinným ze spáchání zločinu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku dle § 234 odst. 2, odst. 5 písm. b) tr. zák. spáchaného ve spolupachatelství podle § 23 tr. zák. V odůvodnění rozsudku krajský soud mj. uvedl, že poškozeným byl v průběhu řízení předložen znalecký posudek z oboru kriminalistika, specializace fonoskopie, zpracovaný Ing. Švendou, Ph.D. a žalobcem byl předložen znalecký posudek zpracovaný Univerzitou Karlovou, Filozofickou fakultou (zpracovatel doc. Mgr. Skarnitzl, Ph.D.). Oba posudky se zabývaly posouzením autentičnosti audionahrávky, kterou byl v řízení prováděn důkaz. K těmto posudkům soud konstatoval, že posudek Filozofické fakulty nemá v žádném případě dle jeho názoru charakter posudku znaleckého ústavu, neboť Filozofická fakulta UK je zapsána v seznamu znaleckých ústavů v oddílu II., avšak pouze pro obor kultura, školství, tlumočnictví, ale již nikoliv pro obor fonetika. Zpracovatel posudku doc. Mgr. Skarnitzl, Ph.D., není zapsán v seznamu znalců. Je nepochybné, že doc. Skarnitzl jako představitel Filozofického ústavu má potřebné odborné schopnosti, avšak posudek tohoto zpracovatele je nutno brát jen jako posudek ad hoc přibráného znalce nezapsaného v seznamu znalců. Nutno konstatovat, že v seznamu znalců z oboru kriminalistika, odvětví fonoskopie, jsou zapsáni pouze dva znalci v celé ČR, a to právě Ing. Švenda, Ph.D. a PhDr. Svobodová. S ohledem na to, že Ing. Švenda je zkušeným a poměrně často vytěžovaným znalcem v trestním řízení, má soud za to, že jeho zkušenosti v tomto oboru jsou letité a prověřené a soud nemá žádný důvod tento jeho posudek zpochybnit. Navíc již zmiňovaný posudek obhajoby nevyklučuje kategoricky závěry znalce Ing. Švendy. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 12. 2016, sp. zn. 4 To 68/2016, byl rozsudek Krajského soudu v Praze zrušen v celém rozsahu a znovu bylo rozhodnuto tak, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání zločinu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku dle § 234 odst. 2, odst. 4 písm. b) tr. zák. spáchaného ve spolupachatelství dle § 23 téhož zákona a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 6 let. Rozsudek nabyt právní moci dne 8. 12. 2016. V odůvodnění rozsudku vrchní soud mj. uvedl, že žalobcem byl v průběhu odvolacího řízení předložen znalecký posudek z oboru kriminalistiky, odvětví kriminalistická audioexpertiza - fonoskopie zpracovaný PhDr. Marií Svobodovou, Ph.D., který se opět týkal

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

posuzování předmětné audionahrávky. Posudkem byl proveden důkaz a PhDr. Svobodová, Ph.D. byla též vyslechnuta. Žalobce byl ve výkonu trestu odnětí svobody 132 dnů, a to od 16. 2. 2017 do 27. 6. 2017. Usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2017, č.j.

4 Tdo 574/2017-93, byly rozsudky Vrchního soudu v Praze a Krajského soudu v Praze zrušeny. V odůvodnění usnesení Nejvyšší soud ČR mj. uvedl, že v daném případě skutečně nebyla vyvrácena obhajoba obviněného, že o falešném původu směnky nevěděl. Proto je nutné, aby soudy respektovaly zásadu, z níž vyplývá, že „zůstanou-li po vyčerpání všech dosažitelných důkazů pochybnosti o některé skutkové okolnosti důležité pro zavinění, je nutno s použitím zásady in dubio pro reo rozhodnout ve prospěch obžalovaného a neuznat jej vinným“. V posuzovaném případě obviněného žalobce jsou skutková zjištění krajského soudu a následně i vrchního soudu jako soudu odvolacího tak, jak jsou vyjádřena v popisu skutku rozsudku odvolacího soudu ohledně subjektivní stránky jednání obviněného, v extrémním nesouladu s provedenými důkazy, následkem čehož došlo k nesprávné právní kvalifikaci skutku coby trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 2, odst. 4 písm. b) trestního zákoníku ve spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku. Předmětnou zvukovou nahrávkou se Nejvyšší soud ČR zabýval z hlediska obsahu, nikoliv z hlediska autentičnosti. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2017, č. j. 4T 51/2013-2609, byl žalobce obžaloby zproštěn podle § 226 písm. b) trestního řádu; rozsudek nabyt právní moci dne 30. 11. 2017. V odůvodnění zmíněného rozsudku krajský soud (při zjevném užití části odůvodnění rozsudku předchozího) zmínil pouze posudky zpracované Ing. Švendou, Ph.D. a doc. Mgr. Skarnitzlem, Ph.D., posudek zpracovaný PhDr. Svobodovou, Ph.D. neuvedl. Za zpracování posudku zaplatil žalobce PhDr. Svobodové, Ph.D. částku 22 385 Kč. Žalobce byl v trestním řízení zastoupen postupně dvěma obhájci, a to JUDr. Brunou, Ph.D. a JUDr. Veselým. Za vykonanou obhajobu zaplatil žalobce JUDr. Brunovi, Ph.D. částku 263 750 Kč a JUDr. Veselému částku 24 200 Kč, obojí včetně DPH. Rozsudkem Městského soudu v Praze z 23. 3. 2017, č. j. 46T 6/2015-2446, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 tr. zák., kterého se měl dopustit uvedením nepravdivých informací při sjednávání úvěrové smlouvy, na základě které získal od čtyř osob částku 160 mil. Kč, kterou měl zhodnotit investováním do rozšíření výroby OLEO CHEMICAL, a.s. (dále též jen „OLEO“), přičemž však poškozeným škoda nevznikla, neboť získali 20 % akcií OLEO a dále zajištění zástavním právem a směnkou avalovanou OLEO, a byl mu uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 6 let a 6 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, při současném zrušení výroku o trestu z rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2016, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 12. 2016 ve věci sp. zn. 4 T 51/2013. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze z 26. 10. 2017, sp. zn. 4 To 23/2017, byl rozsudek Městského soudu v Praze zrušen a znovu bylo rozhodnuto tak, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců s podmíněným odkladem výkonu na zkušební dobu 2 let. Rozsudek nabyt právní moci dne 26. 10. 2017. Usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 12. 2018, č. j. 3 Tdo 584/2018-71, bylo žalobcovo dovolání odmítnuto. Rozsudkem Městského soudu v Praze z 10. 2. 2017, č. j. 46T 8/2015-2446, byl žalobce uznán vinným jednak ze spáchání zločinu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 3 tr. zák. ve spolupachatelství dle § 23 téhož zákona, jednak ze spáchání zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. ve spolupachatelství dle § 23 téhož zákona a částečně ve stadiu pokusu dle § 21 odst. 1 tr. zák., kterých se měl dopustit v souvislosti s proplácením faktur z prostředků OLEO vystavovaných za fiktivně poskytnuté poradenské služby dle smluv mezi OLEO a společností COKEVILLE ASSSETS Inc., čímž byla OLEO způsobena škoda ve výši cca 20 mil. Kč zahrnutím těchto faktur do účetnictví OLEO, čímž měla být či byla způsobena škoda ČR na dani z příjmů ve výši cca 3,7 mil. Kč a byl neoprávněně snížen daňový základ OLEO o cca 1,1 mil. Kč, přičemž od uložení souhrnného trestu bylo vzhledem k trestu uloženému žalobci ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod

sp. zn. 4 T 51/2013 upuštěno. Na základě údajů z opisu rejstříku trestů soud též konstatoval, že před uložením nyní vykonávaného trestu z řízení u Krajského soudu v Praze nebyl žalobce soudně trestán. Tímto rozsudkem byli dále mj. Mgr. Bc. D. M., Mgr. K. B., J. Š., P. M. a I. R. zproštěni obžaloby pro trestné činy, které měli spáchat v souvislosti s uvedenými smlouvami a fakturacemi mezi OLEO a COKEVILLE ASSETS Inc. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze z 22. 3. 2018, sp. zn. 5 To 66/2017, byl rozsudek Městského soudu v Praze zrušen ve výroku o upuštění od souhrnného trestu a žalobci byl uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání tří let, pro jehož výkon byl žalobce zařazen do věznice s ostrahou, a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu v obchodních společnostech a družstvech na dobu pěti let při současném zrušení výroku o trestu z rozsudku Městského soudu v Praze z 23. 3. 2017, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze z 26. 10. 2017 ve věci sp. zn. 46T 6/2015. Rozsudek nabyl právní moci dne 22. 3. 2018. Tímto rozsudkem byla dále mj. věc obžalovaných P. M. a I. R. vrácena soudu prvního stupně. Podle dosud nepravomocného rozsudku z 20.7.2018 vystupuje žalobce v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 2T 11/2015 jako poškozený, nikoliv obviněný/obžalovaný. Ve výpisu z evidence rejstříku trestů nemá žalobce vyjma odsouzení ve věcech vedených u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 46T 6/2015 a 46T 8/2015 jiný záznam a aktuálně vykonává uložený souhrnný trest odnětí svobody.

3. Dále vzal za prokázáno, že na základě pracovní smlouvy ze dne 25. 2. 2009, ve znění dodatku č. 1 z 16. 1. 2012, byl žalobce zaměstnán u OLEO CHEMICAL, a.s. jako ředitel strategického nákupu a podle mzdového výměru z 1. 3. 2016 činila jeho základní měsíční mzda od téhož dne 51 000 Kč. Přípisem ze dne 15. 2. 2017, který žalobce převzal téhož dne, s ním zaměstnavatel okamžitě zrušil pracovní poměr podle § 55 odst. 1 písm. a) zák. práce, když důvodem okamžitého zrušení pracovního poměru bylo pravomocné odsouzení žalobce pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6ti roků rozsudkem Vrchního soudu v Praze z 8. 12. 2016. Přípisem z 27. 7. 2017 sdělila OLEO žalobci, že nevyužije jeho žádosti o přijetí do pracovního poměru, když na jedné straně zvažila předpoklady a především historické zkušenosti žalobce vyplývající z jím zastávaných pozic ve společnosti, na druhé straně však musela zohlednit aktuální situaci ve společnosti a negativní medializaci osoby žalobce. Ve dnech 10. 1., 17. 1. a 31. 1. 2017 byl žalobce vyšetřen u privátního psychiatra doc. MUDr. P., Ph.D., který uzavřel, že u žalobce jde o F23.0 - akutní psychotickou poruchu (bez příznaků schizofrenie) pravděpodobně v rámci F25.2 - schizoafektivní poruchy a popsal medikaci, která je žalobcem od 10. 1. 2017 užívána a má být užívána i nadále. Při současně nastoleném režimu léčby nedochází k další psychotické progresi, prognózu považuje za relativně pozitivní a přechod do trvalé chronické formy onemocnění neočekává. Dále uvedl, že s ohledem na aktuální akutní psychický stav žalobce je zcela reálné riziko, že případný nástup trestu v současné době povede ke zhoršení duševního stavu a dalšímu poškození zdraví žalobce. Po dalším vyšetření žalobce 14. 2. 2017 doc. MUDr. P., Ph.D. mj. uzavřel, že nedochází k progresi onemocnění, prognózu považuje za dobrou a přechod do chronické formy onemocnění rozhodně neočekává. S ohledem na aktuální psychický stav žalobce, kdy byla zastavena progresie a zřejmě již nastává cesta k nastolení remise, považoval případný nástup trestu v současné době z psychiatrického hlediska za nevhodný, neboť je riziko, že povede ke zhoršení duševního stavu a dalšímu poškození zdraví žalobce s ohledem na oddálení údravy, resp. nastolení remise. Ve stávajících podmínkách lze nastolení remise očekávat podstatně rychleji. Případy trestních stíhání žalobce byly v letech 2014-2017 široce medializovány, kdy o nich informovaly zejména Lidové noviny, Mladá fronta DNES, Hospodářské noviny či Respekt. V předloženém výběru zpráv končícím červencem 2017 média informovala o celém průběhu kauzy, tj. od zahájení projednávání před soudem, přes prvotní zproštění obžaloby, zrušení rozsudku a následné pravomocné odsouzení až po zrušení rozsudku ze strany Nejvyššího soudu ČR. Přestože některé z článků informovaly o posuzovaném trestním stíhání samostatně, předmětem zájmu byla především další dvě trestní stíhání, a to zejména věc následně projednávaná u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 46T 8/2015.

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

4. Konečně vzal za prokázáno, že žalobce uplatnil nárok na náhradu majetkové a nemajetkové újmy předběžně 17. 5. 2018 u žalované, která mu stanoviskem z 9. 11. 2018 částečně vyhověla, když konstatovala vydání nezákonného rozhodnutí a žalobci přiznala na nákladech obhajoby JUDr. Brunou 214 351,50 Kč a JUDr. Veselým 18 876 Kč, na nákladech znaleckého posudku vypracovaného FF UK 9 500 Kč, na náhradě nemajetkové újmy za trestní stíhání 117 000 Kč a za výkon trestu odnětí svobody 198 000 Kč.
5. Na podkladě takto zjištěného skutkového stavu dospěl soud prvního stupně s odkazem na § 5, § 7, § 8 odst. 1, § 10 odst. 1, § 31 odst. 1,3 a § 31a odst. 1,2 zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „OdpŠk“) k závěru, že trestní stíhání žalobce, který byl pravomocně uznán vinným a byl mu uložen trest odnětí svobody, který částečně vykonal, neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, když byl po zrušení pravomocných rozsudků následně zcela zproštěn podané obžaloby a je zde tudíž odpovědnostní titul v podobě nezákonného rozhodnutí, o čemž ani nebylo mezi účastníky sporu.
6. Ohledně nákladů na obhajobu žalobce advokátem JUDr. Brunou, Ph.D. dovedil (mimo jiné s poukazem na usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 To 37/2006 a 12 To 97/2001), že uvedený advokát vykonal -v odůvodnění rozsudku blíže specifikovaných- 67 celých úkonů právní služby po 3 100 Kč, 2 v poloviční výši a 3 celé úkony právní služby po 2 300 Kč, tudíž jeho odměna činí 217 700 Kč a spolu se 72 paušálními náhradami po 300 Kč, náhradami za promeškaný čas ve výši 1 400 Kč a 21% náhradou za daň z přidané hodnoty v částce 50 547 Kč, představuje konečných 291 247 Kč. Protože mu žalobce skutečně zaplatil 263 750 Kč a žalovaná žalobci zaplatila jen 214 351,50 Kč, shledal žalobu ohledně zbývajících 49 398,50 Kč důvodnou. Pokud se týká nákladů na obhajobu žalobce advokátem JUDr. Veselým, který jej zastupoval v dovolacím řízení, uzavřel, že tento advokát vykonal -v odůvodnění rozsudku rovněž blíže specifikovaných- 8 úkonů právní služby po 2 300 Kč, za které mu náleží odměna ve výši 18 400 Kč, 8 paušálních náhrad po 300 Kč, náhrada za promeškaný čas ve výši 700 Kč a 21% náhrada za daň z přidané hodnoty v částce 4 515 Kč, což dohromady činí 26 015 Kč. Žalobcův požadavek na zaplacení celé jím skutečně uhrazené částky 24 200 Kč shledal oprávněným, a protože mu žalovaná zaplatila na těchto nákladech jen 18 876 Kč, shledal žalobu co do částky 5 324 Kč také důvodnou. Stran nákladů ve výši 22 385 Kč za znalecký posudek zpracovaný PhDr. Marií Svobodovou, Ph.D., uzavřel, že jde o žalobcem účelně vynaložený náklad, který měl směřovat k odstranění nezákonného rozhodnutí, když z provedení dokazování vyplynulo, že jej žalobce nechal zpracovat v reakci na hodnocení jím dříve předloženého posudku doc. Mgr. Radka Skarnitzla, Ph.D. Krajským soudem v Praze v odsuzujícím rozsudku z 27. 4. 2016, podle jehož názoru tento dřívější posudek nebyl způsobilý vyvrátit závěry posudku zpracovaného Ing. Švendou, Ph.D. a předloženého poškozeným, a to mj. proto, že nebyl zpracován znalcem zapsaným v seznamu znalců. Na rozdíl od doc. Mgr. Skarnitzla, Ph.D. byla PhDr. Svobodová, Ph.D. znalcem zapsaným v seznamu znalců, jí zpracovaný posudek byl k důkazu proveden v rámci druhého odvolacího řízení, kdy byla znalkyně i vyslechnuta, a je tak nerozhodné, že v odůvodnění konečného zprošťujícího rozsudku Krajského soudu v Praze není tento posudek uveden. Žalobce má tudíž právo na jeho náhradu a i v této části proto seznal žalobu důvodnou.
7. Co se týče formy či výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou žalobci samotným trestním stíháním přihlédl soud prvního stupně s poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 jednak k povaze trestní věci (žalobce byl ohrožen vysokou trestní sazbou 8 až 12 let, resp. 5 až 10 let; byl stíhán pro majetkový a hospodářský trestný čin a následně jen pro trestný čin hospodářský, tj. pro činy, se kterými je obecně spojeno nižší společenské odsouzení než např. u trestných činů proti životu a zdraví či svobodě a lidské důstojnosti, což je okolnost, která intenzitu vzniklé nemajetkové újmy do jisté míry snižuje, ovšem na druhé straně intenzitu způsobené újmy umocňuje skutečnost, že se jednalo o první střet žalobce s trestním řízením, že stíháními činy měl způsobit škodu v řádu desítek, resp. stovek milionů Kč a že

skutky, pro které byl stíhán, vůbec nebyly trestným činem), dále k délce trestního stíhání (to bylo zahájeno usnesením z 18. 1. 2013, doručeným žalobci 5. 2. 2013, a skončilo právní mocí rozsudku Krajského soudu v Praze dne 30. 11. 2017, tedy trvalo 4 roky a téměř 10 měsíců, což je objektivně dlouho a byť u tohoto nároku nebyla přiměřenost délky řízení předmětem posuzování, je délka trestního stíhání kritériem, které intenzitu nemajetkové újmy zvyšuje, přičemž řízení nebylo zatíženo procesními vadami a nebylo prokázáno, že by trestní stíhání bylo vůči žalobci zahájeno a dále vedeno svévolně či šikanózně, čehož se žalobce ani nedovolával) a především k dopadům trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce [stres, nervozita, nejistota a obavy z odsouzení, což u žalobce přerostlo až v duševní poruchu a sebevražedné úmysly, a žalobce se po nějakou dobu psychiatricky léčil, a to i za užívání medikace; negativně ovlivnilo zejména jeho vztah s přítelkyní, pro kterou bylo velmi zatěžující a vyvolávalo mezi nimi konflikty, ale i vztah se synem a rodiči, byť ve vztahu k synu trvalejších následků nezanechalo, a již před tím narušený vztah s dcerou zřejmě ještě umocnilo, strýc se se žalobcem přestal úplně bavit; v důsledku nezákonného odsouzení žalobce přišel o zaměstnání u OLEA a po propuštění z výkonu trestu nemohl nalézt nové zaměstnání, přičemž však nelze přehlížet, že cílil jen na manažerské pozice, nesnažil se nalézt uplatnění v jiných oborech a v dané době již probíhala další jeho trestní stíhání, tudíž tento následek nelze jednoznačně spojovat jen s předmětným trestním stíháním; žalobcův případ byl silně medializován, ale tato medializace nebyla ve vztahu k němu jen negativní, když média informovala nejen o odsouzení žalobce, ale i o jeho prvotním zproštění obžaloby a následném propuštění z výkonu trestu, krom toho se netýkala jen posuzovaného trestního stíhání, ale hojně bylo informováno o dalších jeho trestních stíháních, kde vystupoval s jinými mediálně známými osobami a z provedených důkazů nevyplývalo, že by orgány činné v trestním řízení k medializaci přispěly a že by narušily presumpci neviny, tudíž medializaci nelze klást k tíži státu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 4280/2011); relativizaci dopadů dalších trestních stíhání, podávané žalobcem v jeho výpovědi, soud neuvěřil, když tato stíhání nakonec vyústila v tříletý nepodmíněný trest odnětí svobody a újmu způsobenou trestními stíháními, která byla důvodná a v nichž byl žalobce pravomocně odsouzen, nelze přičítat státu a tuto odškodňovat]. Dospěl tak k závěru, že žalobci vznikla v důsledku předmětného trestního stíhání nikoliv zanedbatelná nemajetková újma, kterou je nutno nahradit v penězích, což již v předsoudní fázi žalovaná z větší části učinila, avšak tuto poskytnutou finanční satisfakci nepovažoval za zcela dostačující. Po porovnání žalobcova případu s věcí projednávanou tamním soudem pod sp. zn. 11C 9/2015 a následně u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 69 Co 103/2018, věci odkazovanou žalobcem a projednávanou u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 59 Co 165/2015 a zejména věci odkazovanou žalovanou a projednávanou u tamního soudu pod sp. zn. 15C 290/2011 a následně u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 20 Co 365/2013, považoval za přiměřené zadostiučinění částku 200 000 Kč a poněvadž žalovaná již 117 000 Kč žalobci zaplatila, shledal v této části žalobu důvodnou pouze do částky 83 000 Kč.

8. Požadavek ohledně nemajetkové újmy způsobené žalobci výkonem trestu hodnotil soud prvního stupně s poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 914/2011, a to jednak z hlediska povahy trestní věci (výše již popsanou), dále celkové délky omezení osobní svobody (16. 2. - 27. 6. 2017, tj. 132 dny) a následků v osobní sféře žalobce (po pravomocném odsouzení u žalobce vyvrcholily psychické problémy, pro které vyhledal pomoc psychiatra a v léčbě pak pokračoval i po nástupu výkonu trestu; kulminovaly negativní dopady na jeho vztahy s přítelkyní, synem a rodiči; v důsledku odsouzení přišel o zaměstnání u OLEA), a po zvážení typové odlišnosti omezení osobní svobody ve formě výkonu trestu od výkonu vazby dovedl, že konkrétní dopady do žalobcovy sféry nelze -vyjma ztráty zaměstnání- zcela oddělovat od ostatních trestních stíhání žalobce a za dostatečné odčinění této nemajetkové újmy pokládal zadostiučinění na horní hranici rozpětí stanovené odkazovaným rozsudkem Nejvyššího soudu ČR, stanovené pro závažné újmy způsobené výkonem vazby (500 Kč až 1 500 Kč za jeden den trvání vazby), a protože žalovaná v uvedené výši již žalobci kompenzaci poskytla, neshledal v této části žalobu důvodnou.

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

9. Soud prvního stupně proto žalobě vyhověl co do částky 160 107,50 Kč (49 398,50 Kč + + 5 324 Kč + 22 385 Kč + 83 000 Kč), a to spolu s 9% úroky z prodlení (nař. vlády č. 351/2013 Sb.) požadovanými žalobcem od 20. 11. 2018, když šestiměsíční lhůta stanovená § 15 odst. 1 OdpŠk skončila 17. 11. 2018, a ohledně zbývajících 2 202 000 Kč (2 362 107,50 Kč - - 160 107,50 Kč) s příslušenstvím žalobu zamítl. O nákladech řízení rozhodl podle poměru úspěchu a neúspěchu ve věci (§ 142 odst. 2 o. s. ř.).
10. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolání žalobce i žalovaná.
11. Žalobce směřoval své obsáhlé odvolání do zamítavého výroku o věci samé (II) a do výroku o nákladech řízení (III) a soudu prvního stupně vytýkal nesprávná skutková zjištění a nesprávné právní posouzení věci, když adekvátně nezohlednil veškeré negativní dopady do jeho osobní, rodinné a pracovní sféry způsobené nezákonným postupem státu, přestože existenci těchto dopadů dostatečně tvrdil a prokazoval a že při porovnání jeho případu s jinými obdobnými případy vycházel z případu s méně závažnými dopady do sféry poškozeného a přiznané odškodnění za vzniklou nemajetkovou újmu považuje za nepřiměřeně nízké. Zopakoval, že v důsledku nezákonného rozhodnutí o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody byl nucen strpět pobyt ve vězení od 16. 2. do 27. 6. 2017, tj. celkem 132 dnů, a po celou tuto dobu výkonu trestu byl nezákonně zbaven své osobní svobody, musel se zdržovat v určených prostorách věznice, do které byl umístěn, a dodržovat předepsaný režim věznice. Nedostatek jeho osobního kontaktu s partnerkou Alenou M. po dobu déle než 4 měsíců se negativně podepsal na jejich vzájemném vztahu a jeho nezákonné odsouzení zcela zpřetrhalo jeho rodinné vazby s dcerou, byť je pravdou, že jejich vztah byl narušen již od doby rozvodu manželství, avšak odsuzující rozsudek měl za následek nevratné přerušování veškerých kontaktů. Se synem, kterého měl od 14ti let ve výlučné péči a před nástupem do výkonu trestu spolu měli perfektní vztah, nezákonné trestní stíhání, a zejména pak odsouzení, negativně ovlivnilo, když bývalá manželka synovi stále opakovala, že otec je kriminálník. Nezanedbatelné dopady mělo nezákonné odsouzení taktéž na žalobcovi rodiče, kteří žijí na malém městě, kde se „všichni navzájem znají“ a kauza se dostala do podvědomí jejich spoluobčanů a negativní dopad mělo také na jeho širší rodinu, když strýc a teta se od něj zcela odvrátili a přestali s ním komunikovat. Jeho tehdejší zaměstnavatel OLEO CHEMICAL a.s. s ním 15. 2. 2017 v návaznosti na pravomocné odsouzení okamžitě zrušil pracovní poměr a nezákonné odsouzení mělo hluboké dopady také do jeho profesní sféry, neboť i přes zproštění veškerých obvinění nebyl schopen najít po propuštění žádné zaměstnání. Dopady do jeho zdravotní sféry jednoznačně dokládají lékařské zprávy z psychiatrických vyšetření u doc. MUDr. Vladimíra P., Ph.D. V návaznosti na výzvu soudu - pokračoval žalobce dále- provedl srovnání s rozsudkem ESLP z 30. 9. 2010 ve věci Žirovnický proti České republice (stížnost č. 23661/03), kterým byla stěžovateli přiznána za nezákonnou vazbu trvající 41 dní náhrada nemajetkové újmy ve výši 4 000 EUR (podle oficiálního kurzu ČNB to je 98 440 Kč), což je cca 2 400 Kč za každý den trvání vazby. Uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody však představuje mnohem významnější a hlubší zásah do sféry člověka a jeho lidských práv než „pouhé“ vzetí do vazby, přičemž nezákonné omezení jeho osobní svobody trvalo třikrát déle (132 dní) a za adekvátní odškodnění proto považoval 5 000 Kč za každý den výkonu trestu, což je přibližně dvojnásobek náhrady přiznané uvedeným rozsudkem za vazbu. Soud prvního stupně se ale ve svém rozsudku k provedenému srovnání nijak nevyjádřil. Jeho nezákonné odsouzení se negativně promítlo i do ostatních trestních stíhání vůči němu, když na něj bylo před soudem pohlíženo jako na již odsouzeného, přestože byl Nejvyšším soudem ČR obvinění zproštěn. Ani s touto jeho argumentací se ovšem soud prvního stupně nijak nevypořádal a k negativním dopadům z toho vyplývajícím při rozhodování nepřihlédl. Protože mu žalovaná z jím požadovaného zadostiučinění ve výši 600 000 Kč z titulu nezákonného rozhodnutí o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody přiznala pouze 198 000 Kč a prvostupňový soud mu nepřiznal ničeho, nadále trvá na žalobou uplatněném nároku ve výši 462 000 Kč. Vznik nemajetkové újmy na jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

straně se ale neomezuje jen na pobyt ve výkonu trestu, neboť za nezákonné je nutno považovat i celé trestní stíhání vedené proti němu, které trvalo v součtu téměř 5 let. Již jeho samotným zahájením došlo k narušení jeho osobní a soukromé sféry života, zejména jeho dobrého jména a osobní cti, kdy už zaznamenal změnu postoje vůči své osobě ze strany svého okolí, která byla umocněna zejména silnou medializací celého případu. Ze strany médií (např. Lidové noviny, Mladá fronta DNES, Hospodářské noviny, Respekt atd.) bylo opakovaně a hojně referováno o průběhu jeho trestního stíhání, čímž se celá kauza dostala do povědomí nejen jeho bezprostředního okolí, ale fakticky celého národa. Nesouhlasil se závěrem soudu prvního stupně, že medializaci nelze klást k tíži státu, protože z provedených důkazů nevyplývá, že by k ní orgány činné v trestním řízení přispěly, neboť nelze pominout, že medializace případu je přímým důsledkem toho, že byl nezákonně trestně stíhán (a odsouzen), a má tudíž za to, že by soudy měly k rozsahu medializace přihlížet i v těchto případech. V neposlední řadě s poukazem na to, že při posuzování nemajetkové újmy a stanovení formy či výše zadostiučinění je v souladu s ustálenou judikaturou nutno zvažovat především i/ povahu trestní věci, ii/ délku trestního stíhání a iii/ dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby, vyjádřil nesouhlas s tím, že jeho případ se nejvíce blíží případu projednávaného u téhož soudu prvního stupně pod sp. zn. 15C 290/2011 a následně Městským soudem v Praze pod sp. zn. 20 Co 365/2013, když za příléhavý nadále považuje jím navrhovaný případ, který byl projednáván u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 59 Co 165/2015. Za nedostačující pak označil odůvodnění napadeného rozsudku v tom, proč soud neuvěřil relativizaci dopadů dalších trestních stíhání podávané jím v jeho výpovědi. Poněvadž požadoval z titulu nezákonného trestního stíhání v období od ledna 2013 do listopadu 2017 zadostiučinění ve výši 2 000 000 Kč, žalovaná mu přiznala pouze 117 000 Kč a soud prvního stupně mu přiznal dalších 83 000 Kč, požaduje zbývajících 1 740 000 Kč. Závěrem navrhl, aby byl rozsudek soudu prvního stupně změněn tak, že žalovaná je povinna zaplatit mu 2 362 107 Kč s 9% úrokem z prodlení ročně od 20. 11. 2018 do zaplacení a náklady řízení.

12. Žalovaná brojila svým odvoláním proti celému vyhovujícímu výroku o věci samé (I) a proti akcesorickému výroku o nákladech řízení (III) a soudu prvního stupně vytýkala rovněž nesprávná skutková zjištění a nesprávné právní posouzení věci. Ohledně nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy za trestní stíhání uvedla, že soud prvního stupně shledal tento nárok částečně důvodným a přiznal mu nárok na doplatek ve výši 83 000 Kč (vedle již dobrovolně uhrazené částky 117 000 Kč), přičemž uvedl 3 srovnávací případy (včetně případu označeného žalobcem, který však není vůbec příléhavý), včetně základních okolností jednotlivých kauz, ale v rámci odůvodnění již s těmito případy žádným způsobem nepochyboval a pouze lakonicky uvedl, že v žalobcově případě shledal za přiměřenou částku 200 000 Kč. Navrhla proto, aby odvolací soud, pokud napadený rozsudek nezruší, jej změnil tak, že se žaloba zamítá.
13. V následném podání žalobkyně jednak vzala zpět své odvolání co do částky 54 722,50 Kč odpovídající přiznanému nároku na náhradu škody spočívající v nákladech žalobce na obhajobu v rámci předmětného nezákonného trestního stíhání, setrvala na svém odvolání ohledně částky 105 385 Kč, která měla odpovídat žalobci vzniklé škodě (z toho 22 385 Kč jakožto náklady na vypracování znaleckého posudku a 83 000 Kč jakožto satisfakce nemajetkové újmy z nezákonného trestního stíhání) a dále doplnila své odvolání. Namítala, že soud prvního stupně nesprávně posoudil žalobcem uplatněný nárok na náhradu škody ve výši 22 385 Kč v návaznosti na zákon č. 82/1998 Sb., když nelze uzavřít, že by prostředky vynaložené na vypracování znaleckého posudku bylo lze označit jako účelně vynaložené na odstranění nezákonného trestního stíhání, neboť daný znalecký posudek nebyl použit jako důkaz v rámci rozhodnutí orgánů veřejné moci o zproštění žalobce obžaloby a žalobce ani nebyl ze strany žádného orgánu veřejné moci vyzván, aby nechal daný znalecký posudek zpracovat a předložil soudu. Vypracování znaleckého posudku bylo volním jednáním žalobce, které ani nebylo s orgány činnými v trestním řízení jakkoliv konzultováno, a z jejího pohledu šlo o prostředky vynaložené

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

nadbytečně. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, na kterou odkázal soud prvního stupně, tedy že byl znalecký posudek v předmětném trestním řízení proveden jako důkaz. Smyslem zákona č. 82/1998 Sb. je mj. náhrada pouze těch nákladů, které poškození skutečně vynaložili na právní úkony či pořízení znaleckých posudků, jenž současně přímo vedly ke zrušení nezákonného rozhodnutí. Podle jejího názoru v případě, že důkazní prostředek opatřený účastníkem přímo nevedl k jeho zproštění, nemohla účastníku řízení vzniknout škoda v nákladech vynaložených na jeho pořízení.

14. Podle § 207 odst. 2 o. s. ř. dokud o odvolání nebylo rozhodnuto, je možno vzít je zpět; v takovém případě odvolací soud odvolací řízení zastaví. Vzal-li někdo odvolání zpět, nemůže je podat znovu.
15. Poněvadž žalovaná vzala své odvolání částečně zpět ještě před tím, než o něm bylo odvolacím soudem rozhodnuto, postupoval odvolací soud v souladu s cit. ustanovením § 207 odst. 2 o. s. ř. a odvolací řízení v tomto rozsahu, tj. ohledně částky 54 722,50 Kč s příslušenstvím, zastavil.
16. Poté odvolací soud ve zbývajícím rozsahu přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§ 212 a § 212a o. s. ř.) a důvodným neshledal ani odvolání žalobce ani odvolání žalované.
17. Zásadní procesní pochybení dosavadního řízení odvolací soud neshledal [§ 205 odst. 2 písm. a) o. s. ř.]. Neshledal ani, že by řízení bylo postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci [§ 205 odst. 2 písm. c) o. s. ř.]. Soud prvního stupně vycházel při svém rozhodování z postačujících skutkových zjištění, v odůvodnění svého rozsudku podrobně vyložil, které skutečnosti byly prokázány, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se řídil (§ 157 odst. 2 o. s. ř.). Věc posoudil rovněž správně i po stránce právní a v souladu s ustálenou judikaturou. V odvolacím řízení pak nevyšlo najevo nic, co by mohlo vést k odlišnému posouzení věci.
18. Pokud se týká částky 22 385 Kč zaplacené žalobcem za znalecký posudek zpracovaný PhDr. Marií Svobodovou, Ph.D., je závěr soudu prvního stupně, že jde o žalobcem účelně vynaložený náklad, prost pochybení. Obvinění/obžalování v trestním řízení totiž nejsou zbavení práva obstarávat a předkládat vlastní důkazy, s čímž mohou být spojeny náklady. Ty pak z pohledu OdpŠk představují škodu/újmu tehdy, jsou-li účelně vynaloženy na změnu či zrušení nezákonného rozhodnutí (§ 31 odst. 1). Účelnost vynaložených nákladů lze ztotožnit s tím, že takto opatřené důkazy byly trestním soudem provedeny k důkazu v hlavním líčení a současně napomohly k výslednému zproštění obžaloby toho, kdo takový posudek předložil. To, že v odůvodnění konečného zprošťujícího rozsudku Krajského soudu v Praze není tento posudek uveden, je i podle názoru odvolacího soudu nerozhodné. Uvedená částka za něj žalobcem vynaložená je přitom přiměřená odměně, která by byla soudy (orgány činnými v trestním řízení) znalci či znaleckému ústavu přiznána. Ohledně žalobcem požadovaného zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou mu nezákonným trestním stíháním a (částečným) výkonem trestu odnětí svobody v trvání 132 dnů bral soud prvního stupně v úvahu rozhodující kritéria, jejichž komplexním posouzením dospěl k závěru o konkrétní výši zadostiučinění, přičemž provedl i porovnání posuzovaného případu s případy obdobnými, které blíže zmínil a popsal jejich společné a rozdílné znaky. Vytýká-li žalobce nalézacímu soudu, že adekvátně nezohlednil všechny negativní dopady do jeho osobní, rodinné a pracovní sféry způsobené nezákonným postupem státu, nelze mu přisvědčit, neboť těmito dopady se soud prvního stupně podrobně zabýval. Výsledkem jeho úvah potom bylo, že s ohledem na všechna skutková zjištění je spravedlivým odškodněním žalobce za nezákonné trestní stíhání peněžitá satisfakce ve výši 200 000 Kč, což je i podle názoru odvolacího soudu úvaha zcela přiměřená, která se nijak nevymyká případům jiným. Poněvadž již žalovaná žalobci poskytla částku 117 000 Kč, správně žalobci přiznal dalších 83 000 Kč a ohledně zbývajících 1 740 000 Kč žalobu zamítl. Odvolací soud se ztotožňuje i se závěrem soudu prvního stupně, že žalovanou žalobci poskytnutá satisfakce ve výši 198 000 Kč za

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

nezákonné odsouzení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a (částečný) výkon trestu je postačující, pročež žalobu ohledně žalobcem dalších požadovaných 462 000 Kč zamítl. Správný a v souladu s judikaturou (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2200/2015 a soudem prvního stupně již zmíněné rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 4280/2011) je též závěr soudu prvního stupně stran medializace daného případu, neboť státu nelze přičítat k tíži, že princip presumpce nevinny byl narušen sdělovacími prostředky, poněvadž dochází k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a újmou.

19. Z uvedených důvodů byl proto rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé (I) ohledně částky 105 385 Kč s příslušenstvím, v zamítavém výroku o věci samé (II), jakož i v akcesorickém výroku o nákladech řízení (III) jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrzen.
20. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 a § 146 odst. 2 věty první o. s. ř., za situace, kdy ani jeden z účastníků neměl v odvolacím řízení úspěch. Žalovaná sice částečným zpětvzetím svého odvolání zavinila, že odvolací řízení muselo být co do částky 54 722,50 Kč s příslušenstvím zastaveno, avšak tato částka představuje pouze 2,3% z předmětu řízení, k níž proto není třeba v rámci úvah o stanovení povinnosti k náhradě nákladů řízení zvláště přihlížet.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku, a to jeho potvrzujícímu výroku, lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává u soudu prvního stupně a rozhoduje o něm Nejvyšší soud.

Proti výroku tohoto rozsudku, kterým bylo odvolací řízení zastaveno není dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. e) o. s. ř.].

Praha 10. září 2020

Mgr. Tomáš Mottl v. r.
předseda senátu

[podepsáno zastupujícím členem senátu JUDr. Jiřím Körblerem z důvodu nepřítomnosti předsedy senátu na pracovišti zapříčiněné realizací preventivních opatření souvisejících se šířením infekčního onemocnění COVID-19]

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.